

bør træffes af den skadelidte selv og ikke efterfølgeren af hans eller hendes arvinger. Når skadelidte har rejst kravet, er der derimod ikke grund til, at det ikke skal falde i arv.

Det kræves efter § 18, stk. 2, at kravet skal være anerkendt eller gjort indenretligt gældende. Det er derimod ikke nødvendigt, at godtgørelsens størrelse er anerkendt, eller at godtgørelseskravet er gjort gældende med et bestemt beløb. I retspraksis er krav på godtgørelse endvidere i visse tilfælde – hvor skadelidtes krav findes at måtte forstås sådan, at det (også) omfatter godtgørelse for ikke-økonomisk skade – anset for at falde i arv, selv om skadelidte ikke inden sin død udtrykkeligt har rejst krav om godtgørelse for personskade, men f.eks. blot har »krævet erstatning«.

Erstatningsansvarslovens § 18, stk. 2, omfatter kun godtgørelse for ikke-økonomisk skade. Det er således overladt til retspraksis at fastlægge, hvornår krav på erstatning for økonomisk skade ved personskade mv. falder i arv. Krav på erstatning for helbredelsesudgifter, tabt arbejdsfortjeneste og begravelsesudgifter antages at falde i arv uden begrænsninger, dvs. uanset om skadelidte har gjort kravet gældende inden sin død. Andre krav på erstatning for økonomisk skade, f.eks. erstatning for tab af erhvervsevne, antages at falde i arv i hvert fald, hvis kravet er gjort gældende ved sagsanlæg mv. i overensstemmelse med § 18, stk. 2, eller hvis kravet er anerkendt af skadevolderen. Det er dog i dag i almindelighed antaget, at også disse erstatningskrav som udgangspunkt uden videre falder i arv, jf. betænkningen side 65 ff.

### 3. Lovforslagets udformning

#### 3.1. Godtgørelse til efterladte ved dødsfald

Dansk erstatningsret bygger på det princip, at der som hovedregel kan kræves erstatning for økonomisk skade, mens godtgørelse for ikke-økonomisk skade alene gives, hvor der er et særligt behov herfor. Tilkendelse af godtgørelse for ikke-økonomisk skade forudsætter, at der er en særlig hjemmel i loven hertil.

En ikke-økonomisk skade er karakteriseret ved, at vurderingen af skaden beror på mere subjektivt prægede kriterier som lidelse, tort, ubehag mv., hvor der ikke uden videre kan opstilles en objektiv økonomisk målestok for skadens omfang/tabets størrelse. Skaden kan med andre ord ikke opgøres i »kroner og ører«.

Efter arbejdsgruppens opfattelse vil en almindelig regel om, at enhver ikke-økonomisk skade kan kræves erstattet, som følge af den manglende objektive målestok for vurdering af skaden medføre betydelig uforudsigelighed og dermed retsikkerhed i den prakti-

ske rets anvendelse. Det er på denne baggrund arbejdsgruppens generelle opfattelse, at regler om godtgørelse for ikke-økonomisk skade kun bør indføres, hvor der er et ganske særligt behov herfor, og hvor der samtidig kan opstilles visse objektive kriterier for reglens anvendelsesområde.

Som det fremgår af punkt 2.1. ovenfor, kan de efterladte i dag alene kræve erstatning for økonomisk skade som følge af et dødsfald. Erstatningsansvarsloven indeholder derimod ikke regler om godtgørelse for ikke-økonomisk skade som tort, psykisk smerte, lidelse mv. hos de efterladte.

Arbejdsgruppen peger på, at ethvert dødsfald indebærer en betydelig følelsesmæssig belastning for de efterladte i form af sorg, savn, psykisk smerte mv. Det gælder både dødsfald, der skyldes sygdom eller lignende, og dødsfald, der skyldes en ansvarspådragende handling, hvor der findes en erstatningsansvarlig skadevolder. Så godt som alle mennesker vil på et eller andet tidspunkt opleve at miste en nær pårørende eller en anden nærtstående, og de efterlattes sorg og savn må i almindelighed antages at være den samme, uanset om den pågældende f.eks. døde som følge af pludselig sygdom, hvor ingen kan gøres ansvarlig, eller blev dræbt i en færdselsulykke, hvor der findes en erstatningsansvarlig skadevolder.

Arbejdsgruppen finder på denne baggrund, at der ikke er grundlag for at indføre en *generel* regel om godtgørelse til efterladte ved *ethvert* dødsfald, der skyldes en ansvarspådragende handling. En sådan *generel* godtgørelse vil endvidere antagelig i vidt omfang blive oplevet som en almindelig forhøjelse af erstatningsniveauet ved dødsfald og ikke som en særskilt kompensation for psykisk lidelse og smerte mv. som følge af dødsfaldet. Arbejdsgruppen peger i den forbindelse på, at der med ændringen af erstatningsansvarsloven pr. 1. juli 2002 er sket en væsentlig forhøjelse af det generelle erstatningsniveau, herunder ved dødsfald, jf. punkt 2.1. ovenfor, og at der ud fra hensynet til at dække de efterlattes økonomisk skade ved dødsfaldet (tab af forsørger mv.) ikke er behov for en yderligere forhøjelse af det almindelige erstatningsniveau.

Et dødsfald kan imidlertid ske under så kvalificerende omstændigheder, at det typisk vil indebære en helt særlig følelsesmæssig belastning for de efterladte. Dette gælder f.eks. forsægtigt drab, hvor de efterlattes psykiske smerte og lidelse i almindelighed må antages at blive forstærket som følge af deres viden om, at en nærtstående forsægtigt er blevet dræbt – navnlig hvis drabet er begået under voldsomme og brutale omstændigheder. I sådanne tilfælde må det i almindelighed